

II. Ukázky k porovnání vyprávěcí situace

II. a anonymní próza (kompletní text k dispozici v tištěných podkladech na přednášce kol. Bubeníčka):

„Z Itálie, kde všichni mají černé vlasy a černé oči a celý rok spí na terasách pod širým nebem; z Francie, kde každá ženská se maluje a chodí na vysokých podpatcích; z Ameriky, která je všechna jakoby obrovská krabice na konzervy z červeného plechu, potíštěného ze všech stran reklamami a návody; ze Sibíře, což je bílá step a po ní běží zvěř, porostlá drahou kožešinou; z Japonska, kde svět je žlutý, kde jedí samou rýží a v pokojích nemají nábytek – a bůhví odkud všude ještě, ani to člověk nepamatuje. A čím více se toho hrnulo do vlasti, tím hůře se nad ni vypínali ti dva, muž a snacha – zrovna jako by oni byli legionáři a zvítězili.“ (1975: 27)

„Snad by bylo opravdu lépe, aby byla jako oni. Snad právě tím, že sem věčně chodí k tomu nádraží, to zakřikla. Co to mluví, jaké nádraží, vždyť na nádraží nevskočila a s ničím nepočítá; jde na procházku jako jiní lidé; co na tom divného? To jen kdyby náhodou, náhodou... Což se nestávají i takové věci? Bývá o tom v novinách. „Neztrácejte naději!“ je nadpis. Co by tě to stálo, panebože! Ty, který jsi všemohoucí! Ty mi ukážeš, že jsi všemohoucí. Jak bych se ti potom obdivovala. Obdivuji se ti i teď; nerouhám se. (Ach, jistě to měl právě v úmyslu a teď za trest to zase odvolá!)“ (1975, 27-8)

II. b *K majáku*

Málem se dala do pláče. Je tak špatný, je tak špatný! Mohla to určitě udělat jinak; barva mohla být řidší a vybledlejší, tvary mohly být odlehčenější, tak by to byl viděl Paunceforte. Ale ona to tak přece neviděla! Viděla hořet barvu na ocelové konstrukci, světlo motýlího křídla na oblouku katedrály. Z toho všeho zbývalo jen pár náhodných skvrn hozených na plátno. A nikdy to nikdo neuvidí; nikdy to nebude ani viset a ještě pořád slyší pana Tansleyho, jak jí šeptá do ucha: „Ženy neumějí malovat, ženy neumějí psát...“ (1999, 66)

To, co se v Anglii vydává za kuchařské umění, je strašné (souhlasili). Zelí vaří ve vodě. Maso pečou tak dlouho, až je jako podrážka. Okrajují chutnou slupku zeleniny. „Která obsahuje,“ dodal pan Bankes, „z té zeleniny to nejlepší!“ Ta škoda! řekla paní Ramsayová. Celá francouzská rodina by se uživila z toho, co anglická kuchařka vyhodí. Poháněna pocitem, že Williamova náklonnost se k ní vrátila a že je všechno zase v pořádku, už si může oddechnout a bez zábran triumfovat a vysmívat se, smála se, gestikulovala, až si Lily pomyslela: Jak je to dětinské, jak je směšná, jak tam sedí a opět z ní vyvěrá veškerá její krása, a mluví přitom o slupkách zeleniny. Bylo na ní něco děsivého. Byla neodolatelná. (1999, 134)